

Rekomendacje dla polskiego planu działań w ramach Open Government Partnership

Kryteria pozwalające przystąpić do OGP

Aby przystąpić do Open Government Partnership, państwo musi spełnić wstępne kryteria¹ dotyczące przejrzystości finansów publicznych, dostępu do informacji publicznej, jawności dochodów wyższych urzędników i funkcjonariuszy publicznych pochodzących z wyboru oraz zaangażowania obywatelskiego. W ramach każdego z obszarów eksperci OGP przyznają kandydatom punkty (w sumie maksymalnie 16). Aby być dopuszczonym do dalszych procedur, należy uzyskać ich przynajmniej 12. Polska otrzymała 15 punktów², spełnia zatem to wstępne kryterium. Niezależną analizę spełniania przez Polskę wymaganych standardów przygotowało Pozarządowe Centrum Dostępu do Informacji Publicznej³.

Plan działania - 5 kluczowych wyzwań

Każde państwo, które chce przystąpić do OGP, zobowiązane jest przygotować “plan działania” (action plan)⁴, który powinien zawierać deklarację podjęcia konkretnych działań i osiągnięcia wyznaczonych celów. Jego opracowanie powinny poprzedzić szerokie konsultacje społeczne. Podjęte zobowiązania w pierwszym roku uczestnictwa w Open Government Partnership powinny zawierać się w przynajmniej jednym z “kluczowych wyzwań”:

1. **Poprawa jakości usług publicznych (Improving Public Services)**— działania odnoszące się do całego wachlarza usług publicznych (w tym zdrowie, edukacja,

¹<http://www.opengovpartnership.org/ogp-participation>

²http://www.opengovpartnership.org/sites/www.opengovpartnership.org/files/page_files/OGP_Eligibility_Data.xls

³[http://www.informacjapubliczna.org.pl/47,656,open_government_partnership__czy_polska_spelnia_standardy.ht](http://www.informacjapubliczna.org.pl/47,656,open_government_partnership__czy_polska_spelnia_standardy.html)
[ml](http://www.informacjapubliczna.org.pl/47,656,open_government_partnership__czy_polska_spelnia_standardy.html)

⁴ <http://www.opengovpartnership.org/ogp-action-plan-template>

wymiar sprawiedliwości, gospodarka wodna, telekomunikacja), przez wspieranie poprawy jakości usług świadczonych przez jednostki publiczne i innowacyjności sektora prywatnego.

2. **Wzrost przejrzystości publicznej (Increasing Public Integrity)**—działania zwalczające korupcję i wspierające zachowania etyczne w przestrzeni publicznej, dostęp do informacji, reformę finansów, zwiększanie niezależności mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.
3. **Bardziej efektywne zarządzanie zasobami publicznymi (More Effectively Managing Public Resources)**—działania odnoszące się do finansów, zasobów naturalnych i pomocy zagranicznej.
4. **Tworzenie bezpieczniejszych wspólnot (Creating Safer Communities)**—działania dotyczące bezpieczeństwa publicznego, zarządzania kryzysowego i zagrożeń naturalnych.
5. **Zwiększenie odpowiedzialności społecznej (Increasing Corporate Accountability)**—działania nastawione na obywatelską odpowiedzialność w kwestiach takich jak środowisko, przeciwdziałanie korupcji, ochrona konsumentów, zaangażowanie obywatelskie.

Wszystkie wyznaczone przez państwo zobowiązania powinny odzwierciedlać cztery kluczowe zasady przyświecające działaniu Open Government Partnership: przejrzystość, zaangażowanie obywatelskie, odpowiedzialność oraz innowacyjność technologiczną.

Propozycja polskiego planu działania - wnioski z “Mapy drogowej otwartego rządu w Polsce”

W lipcu 2011 roku Centrum Cyfrowe, w ramach prowadzonej kampanii na rzecz otwartego rządu, opublikowało raport “Mapa drogowa otwartego rządu w Polsce”⁵. Postulowaliśmy w nim (co zgodne jest z założeniami przyjętymi przez inicjatorów Open Government Partnership), że wdrażanie idei otwartego rządu w administracji publicznej musi mieć charakter stopniowy, aby instytucje i urzędnicy mogli przyzwyczaić się do nowego modelu funkcjonowania administracji. W szczególności nie należy zakładać, że otwarty rząd oznacza zapewnienie całkowitej i natychmiastowej przejrzystości administracji publicznej. Wprowadzanie otwartego rządu to proces złożony z czterech powiązanych wzajemnie i następujących po sobie etapów (zwiększenie przejrzystości

⁵ http://centrumcyfrowe.pl/wp-content/uploads/2011/07/Mapa-drogowa_draft.pdf

państwa, tworzenie warunków dla otwartej partycypacji i wymiany idei, zapewnienie otwartości administracji na współpracę, zaangażowanie ponadsektorowe w otwarty proces rządzenia).

Z punktu widzenia zawartych w naszym raporcie rekomendacji szczególnie istotne jest uwzględnienie w ramach zobowiązań, które w pierwszej kolejności powinien przyjąć na siebie polski rząd przystępując do Open Government Partnership, następujących działań:

- a) **stworzenie centralnego repozytorium danych**, w którym dane pochodzące z organów administracji będą gromadzone w taki sposób, aby umożliwić ich ponowne wykorzystanie (publikacja w otwartych, możliwych do maszynowej analizy formatach) **(wyzwanie 2)**
- b) **zmiana ustawy o dostępie do informacji publicznej**, aby wszystkie podmioty realizujące zadania publiczne były zobowiązane do udostępniania informacji publicznych **(wyzwanie 2)**
- c) **zapewnienie dostępności innych publicznych zasobów informacyjnych**, które nie są objęte zakresem ustawy o dostępie do informacji publicznej, ale zostały wytworzone przez podmioty publiczne lub były przez nie sfinansowane **(wyzwanie 2)**
- d) **stworzenie ram prawnych dla otwartego licencjonowania zasobów publicznych** będących przedmiotem praw autorskich **(wyzwanie 2)**
- e) **zwiększenie kompetencji urzędników** wszystkich szczebli w zakresie wykorzystywania technologii cyfrowych i narzędzi komunikacji sieciowej **(wyzwanie 1)**
- f) **wprowadzenie otwartych mechanizmów konsultacji społecznych** jako stałego elementu procesu decyzyjnego **(wyzwanie 5)**
- g) **pozyskiwanie przez instytucje publiczne od obywateli wiedzy** przydatnej w procesie rządzenia **(wyzwanie 5)**

- h) **popularyzowanie idei otwartości** poprzez wzmacnianie wiedzy i kompetencji obywateli, decydentów i urzędników na temat otwartych metod rządzenia **(wyzwanie 5)**
- i) **zapewnienie otwartości serwisów informatycznych** administracji publicznej oraz tworzonego na jej potrzeby oprogramowania. **(wyzwanie 2)**

Na potrzebę szybkiego i gruntownego zoptymalizowania działania polskiej administracji wskazują wyniki raportu ONZ dotyczącego informatyzacji procesów zarządzania państwami (E-Government Survey)⁶. Najslabiej oceniono w nim infrastrukturę oraz możliwości e-partycypacji. Kwestie te są też wymieniane na opublikowanej przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji liście kluczowych tematów związanych z regulacją i wykorzystaniem technologii cyfrowych⁷. Przystąpienie do Open Government Partnership może zatem pomóc w rozwiązywaniu problemów obecnych w polskiej administracji, które zostały zidentyfikowane zarówno na poziomie krajowym, jak i przez społeczność międzynarodową.

⁶ http://www2.unpan.org/egovkb/global_reports/12report.htm

⁷ <http://mac.gov.pl/dzialania/jakie-przepisy-maja-wplyw-na-obszary-wolnosci-w-sieci-o-czym-warto-rozmawiac-co-warto-zmienic/>